

Històries de vida | Salut Tortosa

La seguretat sanitària té nom i cognoms

La Clínica Terres de l'Ebre implementa els protocols per a una correcta identificació activa del pacient amb l'objectiu de crear una barrera de seguretat i evitar riscos en l'assistència sanitària

Una administrativa rep un pacient a urgències de la Clínica Terres de l'Ebre (CTE) i li demana el nom, els cognoms i la data de naixement. Minuts després, una infermera li torna a formular les mateixes preguntes. Més tard ho farà el tècnic de radiologia, el zelador abans d'un trasllat, l'anestesiòleg a la porta del quiròfan o el metge abans d'un procediment. Pot semblar repetitiu. No ho és. Darrere d'estes preguntes hi ha una de les principals barreres de seguretat dels centres sanitaris: assegurar-se que cada actuació es fa al pacient que pertoca.

IDENTIFICACIÓ ACTIVA

La identificació activa consisteix a demanar al pacient que verbalitze el seu nom, cognoms i data de naixement abans de qualsevol procediment de risc. No es tracta només de comprovar unes dades, sinó d'evitar errors que poden tindre conseqüències importants. Carme Caudet, infermera i referent de Qualitat i Seguretat del Pacient de la Clínica Terres de l'Ebre, ho resumix amb una idea clara: **"Ens ha de donar més seguretat que ens pregunten moltes vegades qui som que no pas que només ens ho pregunten una vegada"**.

L'assistència sanitària és cada vegada més complexa. Hi intervien nombrosos professionals, serveis, proves diagnòstiques i tractaments. Esta complexitat incrementa el risc de confusions i fa necessari extreure les mesures de control.

NOMS COINCIDENTS

A les Terres de l'Ebre, esta realitat presenta una dificultat afegida. Els noms i cognoms repetits són molt habituals i poden generar situacions delicades. **"Hi ha moltes persones amb els mateixos noms i cognoms. La data de naixement és sovint l'element que ens permet diferenciar-les amb seguretat"**, explica Rosa Pardo, tècnica de radiologia i referent del grup de treball d'

Carme Caudet, infermera i referent de Qualitat i Seguretat del Pacient a la Clínica Terres de l'Ebre (CTE), i Rosa Pardo, tècnica de radiologia i referent del grup de treball en Identificació de Pacients del mateix centre de salut.

Control sistemàtic

"El protocol estableix vuit situacions de risc en què és obligatori verificar la identitat del pacient"

dentificació de Pacients de la Clínica Terres de l'Ebre.

La identificació passiva—preguntar si una persona és determinada pacient i esperar un sí com a resposta—no és suficient. Els professionals insistixen que cal que siga el mateix usuari qui verbalitze les seues dades. El motiu és simple: una persona preocupada, cansada o que no sent bé pot respondre afirmativament sense adonar-se de l'error.

L'anècdota que millor il·lustra esta necessitat és real. Els professionals expliquen que s'han trobat dos pacients compartint habitació amb el mateix nom i cognoms. Situacions com esta demostren que el

Responsabilitat

"A Salut Tortosa se fan auditories semestralment per a garantir el compliment dels protocols en seguretat"

risc existix i que la prudència mai no és excessiva.

ELS VUIT MOMENTS DE RISC

Els protocols identifiquen vuit situacions de risc en què és obligatori verificar la identitat del pacient. La primera és l'acollida al centre, quan se comproven les dades amb un document oficial i es col·loca la polsera identificativa. La verificació també és obligatòria abans d'administrar medicació, obtindre mostres de sang, realitzar transfusions, intervencions quirúrgiques, proves radiològiques, trasllats entre serveis o durant el procés d'identificació marcató després del part. **"L'error**

Com se diu vostè?

"Preguntar diverses vegades la identitat evita errors i augmenta la seguretat del pacient"

d'identificació és fàcil que pugui produir-se, però també és fàcil evitar-lo si es complixen els protocols", assenyala Rosa Pardo.

La polsera identificativa és un altre element fonamental. Conté les dades bàsiques del pacient i permet verificar-les en qualsevol moment del procés assistencial. Tot i això, la polsera per si sola no és suficient. Sempre s'ha de contrastar amb la verbalització activa del pacient.

CONTROL CONSTANT

La seguretat no depèn únicament de la bona voluntat dels professionals. També existixen sistemes de seguiment i auditoria. A Salut Tortosa

se realitzen avaluacions periòdiques als serveis d'Urgències, Hospitalització i Quiròfan per a comprovar el compliment dels protocols. Estes observacions se duen a terme dos vegades l'any i els resultats se comuniquen al Departament de Salut. Carme Caudet explica que **"amb estes auditories semestralment se busca garantir el compliment dels protocols en identificació activa de pacients"**. Darrere d'estes dades hi ha grups de treball específics, formació continuada i una tasca constant de conscienciació dirigida a tots els professionals, des del personal administratiu fins als equips mèdics.

RESPONSABILITAT COMPARTIDA

La identificació correcta no és només responsabilitat dels professionals. Els pacients i els seus acompanyants també hi tenen un paper fonamental. Els centres insistixen que els usuaris han de portar sempre documentació identificativa, revisar que les dades de la polsera siguen correctes i respondre activament quan se'ls pregunta el nom, cognoms i data de naixement.

VERIFICACIÓ SIMULTÀNIA

Les dificultats poden augmentar en casos de barrera idiomàtica, discapacitats o situacions en què el pacient no es pot comunicar. En estos escenaris, la identificació es realitza amb familiars, traductors o mitjançant la verificació simultània de dos professionals sanitaris. **"L'excés de confiança és un dels principals enemics de la seguretat"**, advertix Carme Caudet. **"Tots els professionals tenim l'obligació de seguir els protocols sempre, encara que coneguem perfectament el pacient"**. Perquè, al capdavall, la seguretat assistencial sovint no depèn d'una tecnologia sofisticada ni d'un equipament complex. De vegades, tot comença amb una pregunta aparentment repetitiva que pot evitar un error greu: com se diu?

Un espai patrocinat per:

